

Az Olajfák-hegyének órája

EBBEN a meditációban olyan témához közelítünk, amelyről minden mást lehet mondani, csak azt nem, hogy könnyű: a szenvedéshez. Hiszen vannak olyan kellemetlenségek és viszontagságok, amelyeket az élethez tartozóként veszünk számításba; de néha olyan formában éljük meg az emberi szenvedést, hogy az ajkunkra forrasztja a szót. Lehet ez a természet kegyetlensége, amely halálos hullámokkal könyörtelenül lecsap, és lehet az alig felfogható mértékű emberi gonoszság és felelőtlenség. És ebben az elnémulásban fölbukkanhat a nyomasztó kétség: *Miféle Isten az, aki megenged ilyesmit?* Ez a hitbeli kétség előjöhethet az emberiség nagy katasztrófáinak idején, de a személyesen megélt sorsban is. Mit szóljon az ember, amikor egy anyát elragadnak a gyerekeitől, amikor az AIDS családokat és országrészeket tesz pusztasággá, amikor egy agydaganat teljesen megváltoztat egy szeretett embert, vagy amikor az ember maga értesül olyan diagnózisról, amely nem hagy semmilyen reményt? Olykor olyan családokba lehet botlani, amelyeknek, úgy tűnik, bérletük van a szerencsétlenséghez.

VANNAK a rettenetnek olyan emlékei, amelyek egy életen át elkísérnek minket. Sosem felejttem el azt az éjszakát, amikor 50 fokos fagyban egy harcok által feldúlt erdőben, hullák ezrei között kellett őrt állnom. 18 és 26 év közötti fiatal emberek ezrei, mindegyiknek volt apja-anyja, fiatal családja, testvére, szerelme – akik hazatérésükben reménykedtek... Az emberi örület ilyen irtózatosságot aratását nem lehet elfelejteni, még akkor sem, ha az ember megöregszik. Igen, a nyomorúságtól bizonyos távolságban a gondolatok éberebben, kérdésekkel és kétségekkel teltebben köröznnek, mint magában az adott helyzetben, amely igen gyakran semmilyen nagy gondolati játékot nem tesz lehetővé, mivel az életben maradás köti le az embert. Gyakran előfordul az is, hogy a szenvedés közeledésének fenyegetését még nehezebb elviselni, mint a valóságot.

EGYSZER megismertem egy olyan embert, egy kedves tanártársat, szintén háborús sérültet, aki nagy odaadással tanított történelmet. Csöndes, egyedülálló ember volt, s tanári tevékenységének vége felé egyik személyes beszélgetésünkben meg-

vallotta: „Tudod, a világtörténelem tulajdonképpen rettenetes. Mindehnyütt az emberek elmondhatatlan szenvedésébe botlottam. Királyokról, hódítókról, háborúkról és győzelmekről beszélünk – de ezek mögött mindig a szenvedés folyamai állnak...”

A SZENTÍRÁS ismeri azt a szenvedést, amely elnémítja az embert. Jób könyve az ég felé hajtja ezt a kérdést, mégis megadásba torkollik, mivel Isten végtelenül nagyobb.

JÉZUS sem tért ki e kérdés elől. És olyan órát választott ehhez, amelyben bizalmasai (és általuk mindannyian) olyan mély pillantást vethettek (vethetünk) a lelkébe, amelyet nem tartottunk volna lehetségesnek. Mert hiszen még a krisztushívő emberek átlagos gondolkodása is azt feltételezi Jézusról, hogy csak külsőleg volt ember, lelkiileg azonban mindig az isteni tudat tágasságában és dicsőségében időzött. Amint egyszer egy általános iskolás kislány mondta: „Jézus úgyis tudta, hogy minden jól végződik.”

DE az Olajfák-hegyének órája másra tanít.

NAGYSÜTŐTÖRKÖK estéje tele volt drámaisággal. Itt árnyék és fény, halálsejtelem és testvéri közelség, árulás és eucharisztia, a tanítványok kicsinyessége és Jézus világot átfogó szeretete, rangvita és vigasztaló ígéret váltakozik. És e vacsora végén, kimenne az Olajfák-hegyére, himnuszt énekelnek. Tudjuk, hogy ez a himnusz a nagy *Hallél*, amely hat zsoltárt foglalt magában (113-118). Ez hozzátartozik a húsvéti bárány elfogyasztásának rítusához. Ehhez a himnuszhoz, amelyet Jézus az Olajfák-hegyére menet imádkozik, hozzátartozik a 116. zsoltár is. Ha elolvassuk, ezen éjszaka további történéseinek nyitányaként hangzik: „Körülfontak a halál kötelei, a sírtól való rettegés fogott el engem, nyomorúságba és bánatba süllyedtem. Ekkor az Úr nevét hívom segítségül: Ó, Uram, mentsd meg az életemet! ... Légy újból nyugodt, lelkem! Az Úr jót tesz veled. ... Bízom, ha így szólok is: Igen nyomorult vagyok. Kétségbeesésemben azt mondtam: Minden ember hazug. ... Fölemelem az üdvösség kelyhét, s az Úr nevét hirdetem. ... Az Úr drágának tekinti hívei halálát...” – Íme a zsoltár, amelyet Jézus imádkozott. Az em-

ber szinte úgy vélné, hogy évszázadokkal korábban éppen ennek az órának, és ez okból írták.

JÉZUS tehát a Getszemáni-kertbe megy a tizenegy tanítvánnyal, „szókása szerint”, amint Lukács megjegyzi. Ez azt jelenti, hogy a kert tulajdonosa biztosan megengedte Jézusnak, hogy ott éjszakázzon. Jeruzsálem közvetlen környékén sok ezer egyszerű zarándok éjszakázott a szabadban. Csak arra kellett ügyelniük, hogy a 3000 lépésnyi „szombati járason” belül maradjanak. A Kedron-völgye esetében erről van szó.

A KŐFALLAL körülvevett kert bejáratánál Jézus hátrahagyja nyolc tanítványát. Három bizalmasával legjobb megy. Aztán őket is hátrahagyja. Noha még hallhatják őt ebből a távolságból, de belsőleg ez a három sem követi őt. És aztán egyedül van.

AMENNYIRE vissza tudok emlékezni, a pszichológia alapvető megterhelésként ismeri az elválás félelmét. Ez gyermekkortól kezdve érvényes. Elhagyatottsági tünetegyüttesről beszélnek a szakemberek. És minden magasan fejlett

kommunikációs eszköz ellenére mai társadalmunk sötét oldalai közé tartozik az elmagányosodás. Aki az idők lelkigondozásában tevékenykedik, mint egykor én is, sokat tudna erről mesélni. Emberségében Jézus ilyen mélyre szállt szakadékainkba, és minden enyhítő varázslat nélkül meg kellett ízelnie azt a félelmet, hogy kudarcot vall, és teljesen egyedül hagyják. Szenvedett ettől: „Minden ember hazug.” ... És úgy tűnik, hogy egy még mélyebb árnyék is súrolta, s ez megrettent minket. Lelkének éjszakája az Istentől való elhagyatottság tapasztalatává sűrűsödik. Minden tiltakozik benne az ellen, ami rá vár. „Atyám, ha lehetséges, távozzék el tőlem ez a pohár. De – (és milyen nehéz lehetett számára ez a „de”) – nem úgy fogok cselekedni, ahogyan én akarom, hanem ahogyan te...”

VALAMI nagyobbról van itt szó. A teljes sötétségben gyakorolt „mégis-szeretet” leghatásosabb demonstrációjáról. Isten Jézusban demonstrálja az szeretetet, amely a félelmek ellenére igent mond, amely a csalódások ellenére hisz az

emberekben, amely a gonoszság ellenére nem engedi megjelenni a bosszút, s amely az elmagányosodás ellenére mindenki számára jelen van. A „mégis-szeretet” a mi hétköznapjainkban is mindig a legnagyobb dolog.

AZ A JÉZUS, aki a Getszemáni-kert sötét órájában visszatér elvonultságából, egészen más, mint aki odament: határozott, bátor, sőt fölényes. Nekünk ez nehezünkre esne. De el kell mondanom, hogy a történelem említett kedves professzora, akit nagyon elcsüggesztett az emberek szenvedése, nyugdíjba vonulása után elment Dél-Amerika egyik szegény országába, és pénzével meg munkálkodásával a legszegényebeket szolgálta. Ez a „mégis-szeretet”.

AZ OLAJFÁK-HEGYÉNEK órája a történelem nagy órája. Jézus ekkor olyan közel van hozzánk, mint soha korábban. És ez nagy vigasztalás.

Reinhold Stecher

Forrás: Betendes Gottes Volk, 2018/1

Ígéretetek

Ígéretetek Jézustól

„Legyőztem a világot” (Jn 16,33). Igen, Jézusunk, legyőzted magadban: nem hagytad magadat csöbe húzni a nagyság emberi kísértésével (Mt 4,8-10). Pontosabban: elélnk tártad az Atyánk szerinti helyes naggyá levés útját. **Ha** olyanok leszünk, mint a gyermek. **Ha** szolgálatára leszünk embertársainknak, akkor leszünk igazán naggyá.

Lám, „Úrnak” mondott Jézusunk is felővezte magát egy Életre, és szolgálatunkra volt, van és lesz.

Aki vállalja és hűséggel igyekszik is teljesíteni a jézusi Utat, annak már csak jár valami – gondoljuk! Valami „Jézus jobbára, baljára üléssel” kifejezett miniszteri tárca? Itt sincs kimagyarázható tanítás: ez az ÚT üldöztetéssel is jár. Csakhogy ezzel nem lehet embereket csalogatni. De Jézus pozitív ígéretetek is ad. Százannyit ígér minden lemondás kárpótlásaként! Minőségi emberi kapcsolatokban, lakhatásban, megélhetésben... **Ha** megteesszük, amit tőle eltanultunk, akkor lesz ebből valóság, nem automatikusan. **Ha** megszásszorozom a jó emberi kapcsolataimat, **ha** nyitva áll házam félebarátaim előtt, **ha** ételemet

(„kenyeremet, halamat”) kiteszem közös kínálatra. Lesz százannyi, **ha** társakat szerez a jó példa, mint a kenyérszaporításkor. Sőt! Örök élet is lehetséges számomra, **ha** itt és most például a Máté-féle „ítéletabló” szerint élek (Mt 25,33-45). Világos beszéd: **ha** megteszem a rám eső részt, lesz megvalósult ígéret.

Ígéretetek az embertől

Jó akarok lenni, **de** annyi kísértés vesz körül! A jóban akarok nagy lenni, **de** akkor mindenki rajtam röhög, és mindenki lúzere leszek. Ésszel kell lavírozni ebben a betyár világban ahhoz, hogy ne legyek mindenki szemetes kukája, lábtörlője, hogy jusson nekem is sikerélmény ebben az életben. Ígérem, hogy követlek, **de** biztosítanom kell szeretteim ellátását („Hadd temessem el előbb apámat”: Lk 9,59). Kell spórolós és talpraesett pénzgazdálkodás, hogy gyermekeimnek fedél legyen a fejük felett, **de** ehhez nem lehet felelőtlen pénzszerzésbe sodródnom, karitás címén sem. Követlek, **de** azért hadd lássam, hogy ha már a rókának és madárnak van otthona, akkor az ember fiának is legyen (Lk 9,58). Alig várom,

hogy mehessek utánad, veled, **de** nem robbanthatok fel mindent magam mögött, az embert kötelezi vérségi és vállalt kötelekeinek ígérete (Lk 9,61). Dehogy akarok trónt, **de** azért az én házam az én váram, a magam szemétdombján legyen már szavam és tekintélyem! Dehogy akarok uralkodni, Árpád házán, magyar népünkön, **de** azért legalább annak jó érzése lehessen bennem, hogy vagyok valaki, akire érdemes kivetnie a hálóját valamely hatalmi politikai erőnek, valaki, aki időnként „nagy” emberekkel paroláz, híresekkel koccint...A nemet mondas lehetősége is lehet öröm...

A valóságos Jézus nagyon más, mint a zsidó vagy nem zsidó emberi vágyak. A **HA** a feltétlen feltétel kulcsszava. Ha megteszem, amit kell, megvalósul, amit ígéretként kaptam. A **DE** az akadály kulcsszava; az önmegmagyarázás kifejezése, a nagy elhatározásokat kilúgozó szó. Jó tudni, hogy a bennem, benned újra meg újra megszülető Jézusból lesz Isten Országá közöttünk...

Király Ignác